

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทที่ 3 นี้จะประกอบด้วย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวและแบบแผนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ได้กำหนดแหล่งข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย และบทความต่างๆ ที่มีผู้จัดทำเอาไว้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อให้ผลการศึกษา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีที่มาของแหล่งข้อมูลดังนี้

- ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานภาคใต้ เขต 4
- สำนักงานเทศบาลตำบลป่าตอง อำเภอกระบุรี จังหวัดภูเก็ต
- จากเอกสารทางวิชาการอื่นๆ เช่น วารสาร จุลสารการท่องเที่ยว หนังสือพิมพ์
- จากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจำนวน 400 ชุด กระจายทั่วในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต จากนั้นจะนำมาวิเคราะห์หาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและแบบแผนการใช้จ่ายด้านต่างๆของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

3.2 ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาได้ทำการศึกษาถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวและแบบแผนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยประชากรที่ศึกษา คือ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดิมทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต และ ได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จำนวน 400 คนจากประชากรนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและในกรณีที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่สามารถอ่านแบบสอบถามภาษาอังกฤษได้ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อแก้ปัญหา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 400 ชุด โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำชี้แจงให้ผู้กรอกแบบสอบถามทราบถึงวัตถุประสงค์ของความต้องการเก็บแบบสอบถามคือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและแบบแผนการใช้จ่ายต่างๆในการท่องเที่ยว รวมทั้งบอกวิธีการตอบแบบสอบถาม และกล่าวชี้แจงว่าคำตอบของท่านจะไม่เกิดผลเสียหายประการใด เพราะผู้กรอกแบบสอบถามไม่ต้องลงชื่อ แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยนี้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งประกอบด้วย เพศ , อายุ , ระดับการศึกษา , สถานภาพ , สัญชาติ , อาชีพ , รายได้เฉลี่ยและระยะเวลาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตองหาดป่าตอง

ส่วนที่ 3 เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายต่างๆของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้ ความถี่ในการเดินทาง ประกอบด้วย เดินทางมาครั้งแรกหรือเคยมาเดินทางมาแล้ว (กี่ครั้ง) , ลักษณะของผู้ร่วมเดินทาง , ประเภทยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการเพื่อมายังแหล่งท่องเที่ยว , แหล่งข่าวสารต่างๆของการเดินทางมาท่องเที่ยว , ลักษณะสิ่งดึงดูดใจให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว , การให้ความสำคัญในการใช้จ่ายทั้ง 6 ด้าน , ช่วงเวลาที่เข้ามาท่องเที่ยว , รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของการเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง และพฤติกรรมของการใช้จ่ายทั้ง 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าที่พักจะเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนพฤติกรรมการใช้บริการด้านที่พักอาศัยโดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังนี้ ประเภทสถานที่พักที่เลือกเข้าพัก แบ่งเป็น โรงแรม, เกสต์เฮาส์ , บังกะโลหรือรีสอร์ท, อพาทเมนต์ ,บ้านญาติ/เพื่อน และอื่นๆ ,ลักษณะสำคัญของการตัดสินใจเลือกที่พัก และอัตราค่าบริการที่พัก(บาท/คืน/คน)

2. ด้านการใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มจะเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนพฤติกรรมการบริโภคโดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังนี้ ประเภทของร้านอาหารที่เลือกใช้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ร้านอาหารแบบ Quick service restaurant ,ภัตตาคารอาหาร ,ร้านอาหารขนาดเล็ก SMEs รวมถึงระบุลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการเลือกบริโภคอาหารและเครื่องดื่ม, ค่าใช้จ่ายบริโภค รวมถึงเฉลี่ยบาทต่อวันต่อคน

3. ด้านการใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าพาหนะเดินทางจะเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมการเดินทางในบริเวณหาดป่าตองโดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังนี้ ลักษณะประเภทพาหนะที่เลือกใช้บริการในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย รถเช่า, รถโดยสารประจำทาง , รถตุ๊กตุ๊ก , รถแท็กซี่ , รถจักรยานยนต์รับจ้าง และอื่นๆ รวมทั้งอัตราค่าบริการรวมเฉลี่ยบาทต่อวันต่อคน

4. ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าบริการท่องเที่ยวจะเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังนี้ ประเภทสถานที่ที่เลือกเข้าใช้บริการการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย พิพิธภัณฑ์ อุทยาน สวนสัตว์ โบราณสถาน และอื่นๆ รวมทั้งอัตราค่าบริการรวมที่เข้าชมในแต่ละประเภทเฉลี่ยบาทต่อคน

5. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงจะเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมการใช้บริการเพื่อความบันเทิงโดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังนี้ ประเภทที่เลือกใช้บริการเพื่อความบันเทิง แบ่งเป็น บริการเชิงสุขภาพ ,บริการเชิงกีฬา ,บริการเชิงศิลปะและวัฒนธรรม ,บริการเชิงความบันเทิง รวมทั้งอัตราค่าบริการที่ใช้บริการแต่ละประเภทนั้นๆบาทต่อคน

6. ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและของที่ระลึกจะเก็บรวบรวมข้อมูลของพฤติกรรมการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและของที่ระลึกโดยครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆดังนี้ ประเภทของสินค้าและของที่ระลึกที่จะเลือกบริโภค แบ่งเป็น สินค้าประเภทอัญมณี ,สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป ,สินค้าประเภทเบรณเนม สินค้าหัตถกรรม สินค้าประเภทอาหารแปรรูป และสินค้าอื่นๆ ลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและของที่ระลึก ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะความสวยงาม ,ตัวสินค้านี้มีเอกลักษณ์ที่แสดง

แหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง ,ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ,ตัวสินค้ามีประโยชน์ในการใช้สอย รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าเฉลี่ยบาทต่อคนภูเก็ต

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

พฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว นำข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายแต่ละประเภทที่เก็บรวบรวมได้ มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะการใช้จ่ายในแต่ละประเภท สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ,มัธยฐาน (Median) ,ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) , การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ,อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบของตาราง

วัตถุประสงค์ที่ 2 แบบแผนการใช้จ่าย ความโน้มเอียงและความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายบริโภคต่อรายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต

ในส่วนของ การวิเคราะห์ความโน้มเอียงและความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการคำนวณต้องมีการทดสอบสถิติต่างๆ ได้แก่สถิติเกี่ยวกับการกระจายและความแปรปรวนของข้อมูล (SD, S²) สถิติที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (r_{xy}) สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (t-test) ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เพื่อช่วยตัดสินใจให้ค่าที่คำนวณใกล้เคียงค่าจริง โดยประเด็นนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

แบบแผนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมาณสัดส่วนของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่างๆ (C_i) ต่อ การใช้จ่ายบริโภครวมของนักท่องเที่ยว (TC) โดยใช้ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ สามารถเขียนในรูปสมการได้ดังต่อไปนี้

$$\%C_i = \frac{C_i}{TC} \times 100 \quad \text{เมื่อ } i = 1, 2, \dots, 6 \quad (3.1)$$

โดยที่ %C_i คือ สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านการบริโภคประเภทต่างๆ ของนักท่องเที่ยว

C_1 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

C_2 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

C_3 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าพาหนะเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

C_4 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าบริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

C_5 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

C_6 คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

TC คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภครวมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ความโน้มเอียงการใช้จ่ายบริโภคต่างๆต่อรายได้รวมของนักท่องเที่ยว (MPC) ทำการวิเคราะห์เพื่อหาความโน้มเอียง สามารถหาได้จากฟังก์ชันการบริโภค $C = f(Y)$ ซึ่งได้มาจากวิเคราะห์สมการถดถอย โดยกำหนดให้ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นปัจจัยกำหนดการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่างๆของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ดังสมการต่อไปนี้

$$C_i = f(Y) \quad \text{เมื่อ } i = 1, 2, \dots, 6 \quad (3.2)$$

โดยที่ Y คือรายได้รวมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
หรือเขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เส้นตรงของการบริโภคได้คือ

$$C_i = a + bY \quad (3.3)$$

โดยที่ a คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในขณะที่ยังไม่มีรายได้

b คือ สัมประสิทธิ์ของเส้นถดถอยหรือความลาดชันของเส้นบริโภค

จากนั้นจะทำการวิเคราะห์เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (b) เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภทใดประเภทหนึ่ง ของนักท่องเที่ยว โดยที่ เมื่อรายได้ของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย โดยกำหนดให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภทอื่นๆคงที่ แล้วการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะเปลี่ยนแปลงไป เท่ากับ b หน่วย
ความยืดหยุ่นของการใช้จ่ายต่างๆต่อรายได้รวมของนักท่องเที่ยว (E_d) ทำการศึกษาโดย

กำหนดให้รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นปัจจัยกำหนดการใช้จ่ายต่างๆในการท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$C_i = f(Y) \quad \text{เมื่อ } i = 1, 2, \dots, 6 \quad (3.4)$$

หรือเขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เส้นตรงของการบริโภคได้คือ

$$C_i = h_o + h_i Y \quad (3.5)$$

และสามารถเขียนอธิบายความยืดหยุ่นได้ต่อไปนี้

$$\frac{\partial \ln C_i}{\partial \ln Y} = h_i \quad \text{เมื่อ } i = 1, 2, \dots, 6 \quad (3.6)$$

โดยที่ h_i คือความยืดหยุ่นของค่าใช้จ่ายการบริโภคประเภท i ต่อรายได้ของนักท่องเที่ยว

จากสมการข้างต้นเราสามารถจะอธิบายถึงผลกระทบของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภทต่างๆต่อรายได้รวมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเมื่อรายได้รวมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 แล้ว การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภท i มีค่าเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ ค่าความยืดหยุ่นของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภทนั้น (h_i)

วัตถุประสงค์ที่ 3 การประมาณระดับรายจ่ายในการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและเพียงพอ ($E(x)$) ทำการศึกษาเพื่อประมาณการใช้จ่ายเพื่อบริโภคที่เพียงพอของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยวหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยจะทำการประมาณค่าคาดหวังโดยทฤษฎีความน่าจะเป็น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$CI = \sum P_i C_i \quad (3.7)$$

โดยที่ CI คือ ค่าประมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เหมาะสมและเพียงพอ

P_i คือ โอกาสของการที่จะเกิดการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภท i

C_i คือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประเภท i ประเมินได้

โดยที่การศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ระดับนัยสำคัญทางสถิติของการศึกษาอยู่ที่ระดับ 0.05